

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele, zastopane v državnem zboru.

Kos LVII. — Izdan in razposlan 27. dne aprila 1916.

Vseбина: (Št. 112 in 113.) 112. Ukaz o ugodnostih za uvažano usnje, kože, kožice in strojila. — 113. Ukaz o ustanovitvi vojne zveze industrije volne.

112.

Ukaz trgovinskega ministra v po- razumu s finančnim ministrom z dne 20. aprila 1916. l.

o ugodnostih za uvažano usnje, kože, kožice in
strojila.

Izvršuje določila § 5, točka 3 in 4, mini-
strstvenega ukaza z dne 5. februarja 1916. l.
(drž. zak. št. 28) se, deloma izpreminjuje ta
določila glede označevanja iz inozemstva uvaž-
nega usnja, zaukazuje tako:

§ 1.

Da se dosežejo v § 5, točka 3 in 4, ukaza
z dne 5. februarja 1916. l. (drž. zak. št. 28) na-
vedene ugodnosti, je oddati za carinsko odpravo
pismene izjave o blagu v treh izvodih. V njih je
razen obče potrebnih podatkov navesti:

- a) vrste uvažanega usnja, kož in kožic ali
strojil, kakor se običajno nazivajo v trgovini,
- b) skupno težo v kilogramih za vsako vrsto
uvažanega usnja ali strojil,
- c) število kosov in skupno težo uvažanih kož
in kožic, in sicer za goveje kože in telečje
kožice (vštevši odstavljena teleta in pitlinge)
ločeno po naslednjih težnih razredih:

kože	{	do 22½ kg
		od 23 do 29½ kg
		od 30 do 39½ kg
		od 40 do 49½ kg
		čez 50 kg

telečje kožice, soljene	{	do 4 kg
		čez 4 kg

telečje kožice, posušene	{	do 2 kg
		čez 2 kg

Enako izjavo o blagu je oddajati gledé pošilja-
tev, dohajajočih v poštnem prometu, ako se želé
doseči ugodnosti gledé teh pošiljatev.

§ 2.

Uvažano usnje mora, ako pripada vrstam,
imenovanim v § 1 ukaza z dne 5. februarja 1916. l.
(drž. zak. št. 28), in ako je stranka oddala pred-
pisom § 1 sedanjega ukaza ustrezajočo izjavo
o blagu, odpravljajoči carinski urad na vsakem
posameznem kosu in njegovih različnih delih
označiti s tem, da pritisne svoj pečat in pod
njim postavljeno besedo „Uvoz“.

Tako označeno usnje se sme prodajati po-
ljubno in po ceni, ki se razlikuje od ustanov-
ljenih najvišjih cen.

Odpravljajoči carinski urad mora vposlati
uradu za zglašanje usnja v c. in kr. vojnem
ministrstvu (na Dunaju, III., Vordere Zollamis-
straße 3) tretji izvod izjave o blagu, opremljen
s potrdilom, da je pritisnil pečat.

§ 3.

Da se dosežejo ugodnosti, ki so določene v § 5, št. 4, navedenega ukaza za primere uvoza kož in kožic ali strojil, morajo stranke vposlati trgovinskemu ministrstvu dokaze o izvršenem uvozu, to je po carinskem oblastvu potrjeno izjavo o blagu in, ako mogoče, tudi račun o blagu, dobljenem iz inozemstva, v 14 dneh po prihodu blaga v carinsko ozemlje.

Trgovinsko ministrstvo izda, ko je preskusilo ta dokaz, naznanilniku potrdilo o naznanilu, ki ga je spoznalo za pravilno, in obvesti o tem urad za zglašanje usnja v c. in kr. vojnem ministrstvu.

Tretje izvode izjav o blagu, ki jih je izdajati, kadar se odpravljajo kože, kožice in strojila, morajo zbirati carinski uradi in jih 15. in zadnjega dne vsakega mesca vposlati trgovinskemu ministrstvu, da se omogoči popreskušnja dokazov strank.

Ko je dogotovljeno iz uvažanih sirovin narejeno usnje, mora izdelovalec brez odloga prositi v trgovinskem ministrstvu, ki ukrene dalje o tem, da se pritisne pečat na usnje, kakor je predpisano v § 5, št. 4, navedenega ukaza, ter navesti vrste izdelanega usnja in njih množine.

§ 4.

Ta ukaz dobi moč z dnem razglasitve.

Leth s. r.

Spitzmüller s. r.

113.

Ukaz trgovinskega ministra v porazumu z udeleženi ministri in v soglasju z vojnim ministrom z dne 25. aprila 1916. l.

o ustanovitvi vojne zveze industrije volne.

Na podstavi cesarskega ukaza z dne 10. oktobra 1914. l. (drž. zak. št. 274) se zaukazuje tako :

§ 1.

Pripadniki zveze.

Vsa podjetja, ki podelujejo volno, izčeske, volnene odpadke (volnene gubitke), volnene cunje,

umetno volno ali iz teh tvarin narejene preje, pripadajo vojni zvezi industrije volne.

Vojna zveza ima svoj sedež na Dunaju.

O pripadnosti k zvezi odloča v dvomnih primerih trgovinski minister po svobodnem preudarku, zaslišavši vodstvo zveze.

§ 2.

Namen zveze.

Naloge vojne zveze so :

- a) voditi natančen pregled o delovnih razmerah in obratnih uredbah podjetij, ki prihajajo v poštev, poizvedovati o zalogah, izdelovanju in razpečavanju, načeloma s sodelovanjem pristojnih trgovinskih in obrtnih zbornic;
- b) staviti predloge zaradi razdeljevanja sirovin in prej, da se, kolikor mogoče, gospodarsko porabljajo množine, ki so vsakčasno na razpolaganje; pri tem so, dokler traja vojna, merodajni interesi vojaške uprave;
- c) svetovati osrednjim oblastvom, kadar oddajajo naročila;
- d) staviti predloge, kadar se določajo cene;
- e) sodelovati ob uravnavi vprašanj gospodarske uprave, ki se tičejo industrije volne, zlasti pri vseh naredbah, da se uravna in pospeši izdelovanje ter uvoz in izvoz, pri izdajanju in izvrševanju uvoznih in izvoznih prepovedi, pri naredbah na polju trgovinske politike in socialne skrbi in pri vseh vprašanjih, ki se podajajo ob razoroževanju in prehodu v mirovno gospodarstvo, končno izvrševati na to se nanašajoče odredbe, kolikor izroči trgovinski minister to zvezi; pri tem se bo trgovinski minister, dokler traja vojna, dogovarjal z vojnim ministrom.

§ 3.

Pravno svojstvo zveze.

Zveza je juristična oseba. Na zunaj jo zastopa zvezno vodstvo (§ 12). V imenu zveze podpisuje pravnoobvezno predsednik ali eden namestnikov.

§ 4.

Dolžnosti zveznih pripadnikov.

Pripadniki zveze morajo, kolikor mogoče, pospeševati namene zveze in opuščati vse, kar je

pripravno oteževati ali ovirati njih izpolnjevanje. Slušati morajo odredbe, ki jih je ukrenilo zvezno vodstvo, tudi odredbe glede prispevanja k stroškom poslovanja, in morajo dajati zveznemu vodstvu vsa potrebna pojasnila za njih pripravljane in izvrševanje. Nadalje morajo dati svoje obrate in svojo opravilno upravo nadzorovati, kolikor je potrebno, da se dosežejo nameni zveze. To nadzorstvo izvršujejo posebni uradni organi, ki jih postavi trgovinski minister in, dokler traja vojna, tudi vojni minister, in ki morajo poročati trgovinskemu ministru, oziroma vojnemu ministru o tem, kar opazijo.

§ 5.

Mesto za zglašanje potrebščine.

Zvezi je pridržano mesto za zglašanje potrebščine za obrtniške in industrijske porabnike iz volne in volnenih tvarin narejenih izdelkov, ki so izven zveze.

Obseg in način poslovanja tega mesta določi trgovinski minister.

§ 6.

Organi zveze.

Organi zveze so:

- a) Zvezni zbor;
- b) zvezni odbor (vojni odbor),
- c) zvezno vodstvo.

§ 7.

Zvezni zbor.

Zvezni zbor je sestavljen iz zastopnikov pripadnikov zveze, ki se volijo z večino glasov na občnih zbiorih v § 1 imenovanih podjetij — izvzemši predilnice česane preje — v okrajih trgovinskih zbornic, ki jih določi trgovinski minister, in ki jih voli zveza avstrijskih predilnic česane preje. Število teh zastopnikov za vsakega označenih okrajev trgovinskih zbornic in za zvezo avstrijskih predilnic česane preje določi trgovinski minister.

Zvezni zbor voli zastopnike za zvezni odbor (§ 8).

Kolikor so se določilom tega paragrafa ustrezajoče volitve že vršile na podstavi prejšnjih odredb trgovinskega ministra, obdrže te volitve svojo veljavnost.

Natančnejša določila o pripravljanju in izvrševanju volitev in nadomestnih volitev, o sklicevanju zveznega zbora in o njegovem opravnem redu izda trgovinski minister, zaslišavši zvezno vodstvo.

§ 8.

Zvezni odbor.

Zvezni odbor je sestavljen iz

- a) sedem udov, ki jih voli zvezni zbor (§ 7);
- b) dveh udov, ki jih voli zveza avstrijskih predilnic česane preje;
- c) šest udov, ki jih imenuje trgovinski minister izmed pripadnikov zveze.

Trgovinski minister more iz javnih ozirov, zaslišavši zvezni odbor, izjaviti, da je ud izgubil svojo službo, ter tudi zaukazati popolno novo volitev odbora. Ako se voli odbor na novo, se morajo, tudi udje po točki c) tega paragrafa imenovati na novo. Dotlej da se izvrše nova volitev in nova imenovanja, poslujejo dosedanji udje odbora.

Ako izstopi voljen ud, je v štirih tednih opraviti nadomestno volitev enako kakor prvotno volitev.

Kolikor so se določilom tega paragrafa ustrezajoče volitve ali imenovanja vršila že na podstavi prejšnjih odredb trgovinskega ministra, obdrže te volitve in ta imenovanja svojo veljavo.

Vsi udje opravljajo svoje posle kakor častno službo.

§ 9.

Oblasti zveznega odbora.

Zvezno vodstvo mora zaslišati zvezni odbor (vojni odbor) pred vsemi odločbami in odredbami načelne vrste. Njegovi sklepi so obvezni za zvezno vodstvo.

Zveznemu odboru je zlasti naloženo:

- a) ustanavljati načela za ravnanje s stvarmi, ozamenjenimi v § 2;
- b) sklepati o zalaganju in porazdelitvi stroškov poslovanja vojne zveze;

- c) nadzorovati upravo blagajnice in polaganje računa;
- d) ustanavljati učine, ob katerih se nalagajo kazni zaradi nereda, ter določati izmero teh kazni; pri tem se pa v posameznem primeru ne sme seči čez kazenski postavek 20.000 kron;
- e) sklepati o tem, ali se določen primer predloži razsodišču;
- f) postavljati podobore, da se posvetujejo o določenih prašanjih;
- g) postavljati strokovne odbore, da zastopajo posamezne industrijske stroke;
- h) privzemati pridane svetovalce.

§ 10.

Opravljeni red zveznega odbora.

Zvezni odbor se zbira najmanj enkrat na mesec.

Ako zahteva eden izmed vladnih komisarjev, ali na pismen predlog najmanj štirih udov zveznega odbora je sklicati sejo tega odbora v 14 dneh.

Udje zveznega odbora ter vladni komisariji se morejo vabiti na seje pismeno ali brzojavno.

Zvezni odbor je sklepčen, ako sta navzoča vsaj dva uda zveznega vodstva in štirje udje, ki ne pripadajo zveznemu vodstvu. Sklepa se z večino glasov. Predseduje predsednik zveznega vodstva ali eden njegovih namestnikov. Predsednik tudi glasuje. Ako so glasovi enako razdeljeni, odloči predsednikov glas. Vladni komisariji ne glasujejo.

Udje zveznega odbora imajo vsakčas pravico staviti zveznemu vodstvu predloge, o katerih mora vodstvo sklepati v svoji prihodnji seji.

S sklepom večine glasov navzočih se more odrediti, da morajo ostati tajni posamezni posvetovalni predmeti in nanje nanašajoči se posledki glasovanja.

§ 11.

Strokovni odbori.

Zvezni odbor ima pravico ustanavljati strokovne odbore, da zastopajo posamezne zvezi pripadajoče industrijske stroke (§ 9, g).

Njihove ude volijo pripadniki dotične industrijske stroke. Predpise o sestavi in poslovanju teh strokovnih odborov izda trgovinski minister, zaslišavši zvezni odbor.

Strokovni odbori so posvetovalni organi zveznega odbora v vprašanjih, ki se vsakočasno tičejo dotičnih industrijskih strok.

§ 12.

Zvezno vodstvo.

Zvezno vodstvo je sestavljeno iz predsednika, enega prvega in enega drugega njegovega namestnika in treh udov.

Te funkcijonarje imenuje trgovinski minister izmed udov zveznega odbora — dokler traja vojna, v porazumu z vojnim ministrom.

Vsi pripadniki zveznega vodstva opravljajo svoje posle kakor častno službo.

Zvezno vodstvo zastopa zvezo na zunaj in vodi vsa opravila, zlasti tudi kaka pogajanja z organizacijami drugih industrij v strokovnih stvareh. Vodstvo odloča v vseh prašanjih, v katerih ni izrečno določeno, da sklepa o njih zvezni odbor. Zveznemu odboru mora tekoče poročati o svojem delovanju.

Zvezno vodstvo je dolžno dajati račun o upravi denarja in mora vsako leto predložiti računski sklep zveznemu odboru, da ga popreskusi (§ 9, c).

Predsednik, ako je zadržan, namestnik sklicuje seje zveznega zbora, zveznega odbora in zveznega vodstva in predseduje v njih.

Zvezno vodstvo postavlja potrebne uradnike in pomožne moči, ki se plačujejo iz novcev zveze. Za namestitev oseb na vodilnem mestu je treba potrditve trgovinskega ministra.

§ 13.

Opravljeni red zveznega vodstva.

Zvezno vodstvo se po potrebi zbira na seje. Udje zveznega vodstva ter vladni komisariji se morejo vabiti na seje pismeno ali brzojavno.

Zvezno vodstvo je sklicati na sejo v 8 dneh, ako to zahteva eden izmed vladnih komisarjev ali najmanj dva uda zveznega vodstva z navedbo razpravnih predmetov.

Zvezno vodstvo je sklepčno, ako so povabljeni vsi udje in vladni komisarji in ako je navzoča vsaj polovica udov.

Zvezno vodstvo sklepa z navadno večino glasov. Ako so glasovi enako razdeljeni, se določi za sklep tisto mnenje, kateremu je pristopil predsednik.

Vladni komisarji ne glasujejo.

§ 14.

Posebne dolžnosti funkcionarjev in nameščencev zveze.

Vsi udje zveznega vodstva in zveznega odbora ter vsi nameščenci zveze si morajo pri svojem poslovanju prizadevati z najpopolnejšo nepristranostjo in največjo vestnostjo.

Vsi funkcionarji in nameščenci zveze so dolžni brezpogojno molčati o vseh stvareh zveze, za katere zvedó v tej lastnosti in katerih izkoriščanje ali sporočanje na zunaj greši zoper namene vojne zveze ali se tiče opravičnih razmer pripadnikov zveze, in morajo to pismeno obljubiti.

Pri vodstvu opravil je dolžnost zveznega vodstva s primernimi uredbami poskrbeti za to, da se zabrani zlorabljanje ali sporočanje navedb o opravičnih razmerah, ki dohajajo zveznemu odboru. Pozivu, naj naznanijo navedbe, ki so jih pripadniki zveze podali pisarnici zveznega odbora, morajo ustreči uradniki in pomožne moči le tedaj, ako jih k temu pozovejo vladni komisarji ali ako je zvezni odbor storil na to mereč sklep.

§ 15.

Stroški poslovanja.

Za zalaganje stroškov poslovanja zveze morajo pripadniki zveze plačevati prispevke, ki jih določi zvezni odbor in ki se morejo izterjati po politični izvršbi.

§ 16.

Državno nadzorstvo.

Zveza je pod državnim nadzorstvom, ki ga izvršujejo vladni komisarji, ki jih je imenoval trgovinski minister in, dokler traja vojna, tudi vojni minister.

Vladne komisarje je vabiti na vse razprave in seje zveznih organov; pravico imajo vsakčas

povzeti besedo in staviti predloge, o katerih se mora sklepati.

Nadalje imajo pravico odložiti izvršitev sklepov in odredb zveznih organov za toliko časa, da odloči trgovinski minister — dokler traja vojna, dogovorivši se z vojnim ministrom.

Vladni komisarji imajo tudi pravico vpogledovati v vse knjige, zapiske in opravilne spise organov vojne zveze in zahtevati vsa pojasnila, ki se jim zdé potrebna.

§ 17.

Pravica vlade za odobrenje.

Odobrenja trgovinskega ministra — dokler traja vojna, v porazumu z vojnim ministrom — potrebujejo vse odločbe, sklepi in odredbe zveznega odbora in zveznega vodstva, ki se tičejo:

- a) višine zveznih prispevkov, abo jih morajo pripadniki zveze plačevati po § 15;
- b) ustanovitve učinov, za katere se nalagajo kazni zaradi nereda, in izmere teh kazni.

§ 18.

Razsodišče.

Za odločbo v vseh sporih med pripadniki zveze v stvareh zveze se ustanavlja zvezno razsodišče.

Razsodišče odloča nadalje v tistih primerih, v katerih smatrajo pripadniki zveze, da so prikrajšani v svojih pravicah z odredbo, ki jo je ukrenilo zvezno vodstvo. Nalaga tudi v § 20 določene kazni zaradi nereda.

Razsodišče je sestavljeno iz sodniškega funkcionarja, ki ga postavi trgovinski minister v porazumu s pravosodnim ministrom, za predsednika in iz štirih udov ali nadomestnikov, ki jih imenuje trgovinski minister. Udje in nadomestniki opravljajo svoje posle kakor častno službo. Pripadati ne smejo niti zveznemu vodstvu niti zveznemu odboru.

Vse odločbe razsodišča so končnoveljavne.

Postopanje pred razsodiščem se ravna po določilih 4. oddelka VI. dela civilnega pravdnega reda, kolikor se iz predpisov tega ukaza ne pokaže kaj drugega.

Predsednik razsodišča more, uporablja se za postopanje na rednih sodiščih veljajoče predpise,

povabiti priče in izvedence in te osebe ter stranke zaslišati pod prisego.

§ 19.

Prestopki; kazni po političnih oblastvih.

Prestopke tega ukaza kaznujejo politična oblastva I. stopnje z denarnimi kaznimi do 5000 K ali po svojem preudarku z zaporom do 6 mesecev, ako se ne kaznujejo kazenskosodno.

§ 20.

Kazni razsodišča.

Dejanja ali opustitve, ki merijo zoper tiste predpise ali odredbe, ki jih je izdalo zvezno vodstvo po tem ukazu, da se dosežejo nameni vojne zveze, mora zvezno vodstvo, ko je izprosilo pritrditev zveznega odbora, naznaniti razsodišču ki naj razsodi, ali je naložiti kazen zaradi nereda.

Ako eden vladnih komisarjev ugovarja zoper sklep zveznega odbora, s katerim se je odklonilo predložiti primer razsodišču, ima to učinek, da se mora ta primer odkazati razsodišču v nadaljnje obravnavanje.

Ako je za določene učine izmera kazni ustanovljena s sklepom zveznega odbora, ki ga je odobril trgovinski minister, je razsodišče vezano nanjo, kadar odmerja kazen. V vseh drugih primerih je tudi izmera kazni prepuščena svobodnemu preudarku razsodišča; toda kazen zaradi nereda v vsakem posameznem primeru ne more presegati zneska 20.000 K. Kazenski zneski se izterjavajo na prošnjo zveznega vodstva s politično izvršbo in dohajajo občekoristnemu namenu, ki ga določi trgovinski minister.

§ 21.

Razpust zveze.

Zveza se razpusti, zaslišavši zvezni odbor, z odredbo trgovinskega ministra, ki odloči tudi o porabi morebitnega upravnega prebitka.

§ 22.

Začetek veljavnosti.

Ta ukaz dobi moč z dnem razglasitve.

Georgi s. r.

Hochenburger s. r.

Spitzmüller s. r.